

Belgische Senaat

Handelingen

DONDERDAG 13 MAART 2008 - NAMIDDAGVERGADERING

(Vervolg)

Mondelinge vraag van de heer Filip Anthuenis aan de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie over «de financiering en statistieken van het REAB-programma en de reïntegratiefondsen» (nr. 4-186)

De heer Filip Anthuenis (Open Vld). - De programma's voor de vrijwillige terugkeer van vooral politieke vluchtelingen richten zich tot drie categorieën van migranten: de asielzoekers die hun asielaanvraag hebben ingetrokken, de asielzoekers wier aanvraag werd verworpen en alle migranten van buiten de Schengenruimte die geen erkend politiek vluchteling zijn, die ten laste van de Belgische regering zouden kunnen vallen en die naar hun land van herkomst willen terugkeren. Tot de derde categorie hoorden oorspronkelijk de illegalen, de mensen die geen asielprocedure wensten op te starten.

De commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat heeft onlangs een hoorzitting gehouden met afgevaardigden van de Internationale Organisatie voor migratie, IOM, die de programma's begeleiden en beheren. Die afgevaardigden hadden zelf graag nog enkele punten uitgeklaard gezien. Zo brengen de statistieken nogal wat eigenaardige fenomenen aan het licht. Een kwart van de personen die vrijwillig terugkeert, heeft de Braziliaanse nationaliteit, terwijl bij de asielzoekers nauwelijks Brazilianen te vinden zijn. Het moet toch de bedoeling zijn dat de middelen gaan naar de mensen die ze nodig hebben en voor wie de programma's oorspronkelijk bedoeld zijn.

Hoe worden de twee nieuwe fondsen gefinancierd? Hoeveel werd uitgegeven in 2007 en hoe groot is het budget voor 2008?

Hoe zijn de personen die een beroep op een van de fondsen doen, over de drie categorieën verdeeld?

Wordt ook nagegaan hoe de personen die een beroep doen op het programma, de EU en de Schengenzone zijn binnengekomen?

Is er een verklaring voor de uitschieters in de statistieken? Ik heb het voorbeeld van Brazilië al gegeven, maar ook uit Mongolië en Slowakije komen veel kandidaten.

Hoeveel ex-studenten deden in de afgelopen vijf jaar een beroep op het programma? Ik heb het gevoel dat ook heel wat studenten van de programma's gebruik proberen te maken, wat toch niet de bedoeling was?

De IOM vraagt zelf om enkele aspecten op te helderen. Heeft het departement van de minister al initiatieven genomen of zal het dat in de toekomst doen?

De heer Christian Dupont, minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie. - Het financieringsmechanisme biedt de organisaties, de IOM of de ngo's, de mogelijkheid om een geïndividualiseerd reïntegratieproject voor te stellen. Fedasil moet dat project goedkeuren. Vervolgens zullen de extra middelen bij het REAB-programma ter beschikking van de organisatie worden gesteld om het project te concretiseren. Het maximumbedrag bedraagt 700 euro per persoon en 1.750 euro per dossier. Dat bedrag komt bovenop de premie van 250 euro per persoon voor de eenvoudige vrijwillige terugkeer.

In 2007 werd op het fonds Reïntegratie en het fonds Kwetsbare Personen 132.000 euro aan kosten aangerekend. Dit bedrag is slechts een aanwijzing, want bepaalde facturen moeten nog in de loop van het eerste semester van 2008 worden betaald.

Hoe zijn de personen die een beroep doen op één van de fondsen verdeeld over de categorieën van het programma? Op het reïntegratiefonds hebben 483 personen een beroep gedaan, of 18% van de personen die vrijwillig terugkeerden. Twee derde van deze personen waren asielzoeker of uitgeprocedeerde asielzoeker.

Het beleid inzake vrijwillige terugkeer maakt het als dusdanig niet mogelijk de migratiestromen naar België te analyseren. Voor deze gegevens verwijs ik naar mijn collega van Binnenlandse Zaken.

Voor Rusland en Oekraïne merk ik een sterke correlatie tussen de evolutie van het aantal asielaanvragen en het aantal personen dat vrijwillig terugkeert. De mensen die vrijwillig terugkeren naar Brazilië, Mongolië en Oekraïne zijn vooral mensen uit categorie C, dus mensen zonder administratief spoor of illegalen.

IOM werkt aan een onderzoek naar het profiel van de Braziliaanse remigranten, maar er zijn nog geen resultaten. Het is geen heel recent fenomeen. Zelf ben ik met het IOM naar Oekraïne gereisd. Ik heb er vastgesteld hoe moeilijk het is om vrijwillige terugkeer op te zetten, maar blijkbaar werkt het.

Over het aantal ex-studenten kunnen we geen cijfers geven, want de antecedenten van de personen worden niet nagevolgd. Iedereen die illegaal op het grondgebied verblijft, kan van het programma gebruik maken en dat is ook de bedoeling.

We zijn bezig met de evaluatie van de eerste fase van het reïntegratieprogramma, gebaseerd op de verslagen die de *service providers*, de organisaties die ondersteuning hebben geboden, eind februari hebben ingediend. Ik verwacht de definitieve evaluatie zeer binnenkort.

De heer Filip Anthuenis (Open Vld). - Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Ik heb begrepen dat ook hij erkent dat er onduidelijkheden zijn en dat hij die laat onderzoeken. Het is inderdaad niet normaal dat bijna 30% van de personen die vrijwillig terugkeren, van Braziliaanse afkomst is. Ik hoop dat de Senaat snel de resultaten van het onderzoek krijgt.